

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

1. Postoj APZD k návrhu zákona

APZD súhlasí s predloženým materiálom po zapracovaní zásadných pripomienok s rozporom a odporúča ho na ďalšie legislatívne konanie.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

Úvodom považujeme za dôležité uviesť, že materiály k predmetnému bodu programu boli doručené nielen po lehote, ktorú ukladá rokovací poriadok HSR SR, ale dokonca aj po náhradnom termíne určenom predkladateľom materiálu. Z toho dôvodu mali sociálni partneri k dispozícii na naštudovanie zaslaných materiálov a následnú prípravu stanoviska k dispozícii len 2 pracovné dni, čo v prípade takto významného a obsahovo rozsiahleho predpisu považujeme za neprimerane krátky čas.

APZD k predmetnému návrhu zákona uplatnila v rámci medzirezortného pripomienkového konania **celkovo 13 zásadných pripomienok**. K uplatneným pripomienkam sa uskutočnilo rozporové konanie, ktorého výsledkom boli 2 čiastočne akceptované pripomienky, 1 akceptovaná a 10 neakceptovaných, pričom naďalej rozpor trvá v 5 pripomienkach:

Pripomienka č. 1: K novej úprave námietok (novel. body 94, 183, 184, 191, 192, 207, 211, 212, 215)

V kontexte novelizačných bodov upravujúcich inštitút námietok si dovoľujeme vyjadriť zásadný nesúhlas s nasledujúcimi bodmi:

- ÚVO sa zveruje uplatnenie nového inštitútu zjavne nedôvodných námietok predložených napríklad uchádzačom/záujemcom voči úkonom verejného obstarávateľa. Uplatnenie tohto inštitútu bude teda ponechané na subjektívnom posúdení veci úradom a to bez existencie objektívnych procesných pravidiel alebo potreby doloženia dôkazov. Uplatnenie tohto inštitútu môže mať pre uchádzača/záujemcu závažné procesné dôsledky, keďže napríklad ten, kto poruší zákaz podať zjavne nedôvodnú námietku zodpovedá za škodu, ktorá tým inému vznikne.
- k zvýšeniu percentuálneho podielu výšky kaucie, ktorá prepadne v prospech štátu v prípade zobrať námietok späť na 50 %, aktuálne uvedený podiel vo výške 35 % kaucie považujeme za plne postačujúci (§ 175 ods. 5),
- k zavedeniu povinnosti náhrady trov konania navrhovateľovi, ktorý podal zjavne nedôvodné námietky alebo vzal späť podané námietky (§ 176 ods. 2),
- k výške hodnoty „zákazky na uskutočnenie stavebných prác, ktorej predpokladaná hodnota je vyššia ako 1 000 000 eur“ v rámci ust. § 175 ods. 1 písm. c) bod 2 navrhujeme sumu 1 000 000 eur nahradiť sumou 300 000 eur,

- k fakultatívnosti odstránenia protiprávneho stavu zo strany verejného obstarávateľa/obstarávateľa na základe právoplatného rozhodnutia úradu (§ 175 ods. 12) – sme presvedčení, že by malo ísť o povinnosť.

Na základe toho žiadame predmetné novelizačné body z návrhu zákona vypustiť a ponechať aktuálnu právnu úpravu inštitútu námietok.

Máme za to, že zachovanie možnosti uplatnenia revízneho postupu (podania námietok) uchádzačom okrem iného aj v prípade podlimitných zákaziek na stavebné práce s predpokladanou hodnotou zákazky rovnou alebo nižšou ako 1 000 000 eur je potrebné z dôvodu garantovania výkonu práva uchádzača ako aj dodržania samotných princípov verejného obstarávania (a to predovšetkým princípu transparentnosti, nediskriminácie, rovnakého zaobchádzania). Podanie podnetu nepovažujeme za postačujúce.

Pripomienka č. 2: K lehote na predkladanie ponúk pre podlimitné zákazky bez využitia elektronického trhu (novel. bod 119)

V rámci predmetného novelizačného bodu sa navrhuje podstatné skrátenie lehôt na predkladanie ponúk. Máme za to, že pri podlimitných zákazkách na stavebné práce je lehota na vypracovanie ponuky navrhovaných 14 pracovných dní veľmi krátka. Sme presvedčení, že skrátenie uvedenej lehoty by spôsobovalo uchádzačom pri podlimitných verejných súťažiach časovú tieseň, ktorá by mala v končenom dôsledku podávanie „cielených a účelových“ žiadostí o vysvetlenie a doplnenie súťažných podkladov krátko pred lehotou na predkladanie ponúk s cieľom posunutia termínu na predkladanie ponúk. Vzhľadom na tieto dôvody nesúhlasíme so skracovaním súčasnej 20 - dňovej lehoty, ktorá je podľa našich poznatkov z aplikačnej praxe už teraz ledva postačujúca a požadujeme zachovanie súčasných lehôt uvedených v § 112.

Pripomienka č. 3: K zrušeniu dvojstupňového konania o námietkach (novel. bod 157, 211, 213 a súvisiace)

Predmetné novelizačné body, ktorými sa zrušuje dvojstupňové konanie o námietkach, ako aj rada ÚVO, žiadame z návrhu zákona vypustiť. Predkladateľ materiálu nebol na rozporovom konaní schopný jednoznačne preukázať potrebu takejto úpravy. Predkladateľ taktiež dostatočne neodôvodnil úpravy, na základe ktorých bude namiesto Rady ÚVO pôsobiť ako prieskumný orgán (aj to len z vlastnej iniciatívy) len jednotlivec – predseda ÚVO a to bez ohľadu na to, o akú osobu perspektívne pôjde.

Pokiaľ sa predkladateľ s týmto návrhom nestotožní, navrhujeme aspoň do § 177 doplniť minimálne kvalifikačné požiadavky na členov osobitnej komisie, ktorú v zmysle ods. 2 ustanovuje predseda úradu za účelom vypracovania návrhu na jeho rozhodnutie.

Pripomienka č. 4: K rozšíreniu zákonných dôvodov na odstúpenie od zmluvy, rámcovej dohody a koncesnej zmluvy (novel. bod 50)

Predkladateľom navrhovaný nový dôvod na odstúpenie od zmluvy, rámcovej zmluvy a koncesnej zmluvy (ďalej len „zmluva“) zo strany verejného obstarávateľa/obstarávateľa v § 19 ods. 1 písm. d) umožňuje verejnému obstarávateľovi/obstarávateľovi odstúpiť od zmluvy, ak bola dodávateľovi/skupine dodávateľov právoplatne uložená sankcia za porušenie zákazu dohody obmedzujúcej súťaž v akomkoľvek verejnom obstarávaní alebo v súvislosti s akýmkoľvek verejným obstarávaním. Takéto ustanovenie je podľa nášho názoru v rozpore Ústavou SR, nakoľko umožňuje sankcionovať subjekty aj za konanie, ktoré bolo zákonné a plne v súlade s právnym poriadkom SR. Predmetný výpovedný dôvod by mal byť výhradne obmedzený len na nezákonné

konanie dodávateľa, ktoré priamo predchádzalo uzavretiu danej zmluvy a nie na akékoľvek verejné obstarávanie.

Navrhovaná právna úprava ide ďaleko nad rámec práva EÚ, ktoré nepripúšťa možnosť sankcionovať kohokoľvek za zákonné konanie.

Možnosť verejných obstarávateľov a obstarávateľov odstúpiť aj od zmlúv uzavretých na základe poctivých verejných obstarávaní bude pre hospodárske subjekty znamenať ich ekonomickú likvidáciu a teda aj stratu všetkých pracovných miest vytvorených zlikvidovanými hospodárskymi subjektmi.

Pripomienka č. 5: K vyhodnoteniu splnenia podmienok účasti (novel. bod 71)

Navrhovanou právnou úpravou sa zavádza pre verejného obstarávateľa/obstarávateľa fakultatívnosť požiadania uchádzača/záujemcu o vysvetlenie, ktoré je potrebné v súvislosti s posudzovaním jednotlivých dôvodov na vylúčenie tohto uchádzača z verejného obstarávania. Doteraz bol verejný obstarávateľ/obstarávateľ povinný uchádzača/záujemcu požiadať o toto vysvetlenie. Prekvalifikovanie tejto povinnosti len na možnosť, vytvára priestor pre svojvoľné uplatňovanie tohto kľúčového inštitútu a v rozpore s princípom transparentnosti.

Povinné uplatňovanie inštitútu vysvetľovania je aj v súlade s princípom proporcionality, v zmysle ktorého má verejný obstarávateľ zvoliť pri dosahovaní sledovaného cieľa postup, ktorý je pre hospodárske subjekty najmenej obmedzujúci.

Povinné uplatňovanie inštitútu vysvetľovania a jeho význam pre zachovanie hospodárskej súťaže vo verejnom obstarávaní je dlhodobo zdôrazňované v rozhodovacej praxi Európskeho súdneho dvora, súdov Slovenskej republiky ako aj Úradu pre verejné obstarávanie.

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah materiálu

Materiál bol predložený spoločne podpredsedom vlády SR pre legislatívu a Úradom pre verejné obstarávanie na základe Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2020.

Návrh zákona sa predkladá predovšetkým s cieľom:

- zrýchlenia a zjednodušenia postupov verejného obstarávania,
- revidovania národnej úpravy z pohľadu rozsahu transpozičnej povinnosti,
- zrýchlenia procesu aj z pohľadu uplatňovania práv dotknutých záujemcov, uchádzačov, účastníkov a iných osôb,
- zlepšenia kontroly verejného obstarávania.

Stručný popis najvýznamnejších úprav:

Návrh zákona obsahuje 239 novelizačných bodov, ktoré ZoVO komplexne novelizujú, ako napr. nasledovné úpravy:

- dochádza k úprave niektorých finančných limitov v ZVO, ako napr.:
- navrhuje sa, aby dotované subjekty mali povinnosť postupovať podľa pravidiel verejného obstarávania len v prípade stavebných prác a služieb s nimi súvisiacimi
- zásadne sa novelizuje ust. § 13, ktorého názov sa mení z pôvodného Elektronické trhovisko na Elektronická platforma pre verejné obstarávanie, pričom jeho súčasťou bude nová funkcionálna - systém sledovania cien, ktorý bude jedným z nástrojov jedným zo spôsobov určovania ceny porovnateľného plnenia,

- zriaďuje sa centrálna obstarávací organizácia úradom vlády, ktorá bude predstavovať pre vybrané tovary, služby a stavebné práce ustanovené nariadením vlády ústredného nákupcu pre verejný obstarávateľov,
- navrhujú sa zjednotiť a zjednodušiť informačné povinnosti v podlimitných zákazkách a zákazkách s nízkou hodnotou,
- dopĺňajú sa nové dôvody na odstúpenie od zmluvy na strane verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa (§ 19 ods. 1),
- dochádza k úpravám revízných postupov verejného obstarávania, pri ktorých bude obmedzené použitie revízných prostriedkov,
- navrhuje sa posilnenie koncentrácie v konaní o námietkach,
- navrhuje sa jednotná a verejne dostupná elektronická platforma na celý proces verejného obstarávania pre všetky podlimitné zákazky a zákazky s nízkou hodnotou.

Návrhom zákona sa menia a dopĺňajú aj tieto zákony:

- zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov
- zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov
- zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov
- zákon č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Navrhovaný dátum účinnosti: 1. január 2022 s výnimkou niektorých bodov s neskoršou účinnosťou